

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TỈNH NINH BÌNH**

**ĐỀ THI THỬ TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
QUỐC GIA**

NĂM HỌC 2017-2018

ĐỀ THI CHÍNH THỨC

Môn: Ngữ Văn

(Đề thi gồm có 02 trang)

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian
phát đề

I. ĐỌC – HIỂU (3,0 điểm) Đọc đoạn văn bản sau và trả lời câu hỏi:

“Sẽ là dối lòng mình nếu nói rằng không mong chờ một chiến thắng.

Sẽ là dối lòng mình nếu không thừa nhận cảm thấy trái tim tan vỡ khi đội tuyển chịu thất bại ở những giây cuối cùng.

Nhưng tôi nghĩ kết quả như vậy thậm chí còn tuyệt vời hơn về lâu dài.

Kết quả trận chung kết này tốt ở chỗ nó nhắc nhở tất cả chúng ta công việc còn ngổn ngang những thứ phải làm. Một chiến thắng dễ đưa chúng ta đến với sự ngạo mạn nguy hiểm.

Kết quả này cũng dạy cho chúng ta cách yêu những điều không hoàn hảo. Yêu cả trong những lúc đau lòng. Trân trọng và nhìn nhận sự cố gắng, chứ không đặt điều kiện tình yêu của mình vào sự tuyệt đối - một thứ quá mong manh.

Kết quả này cũng dạy cho chúng ta phải học cách vui với những gì mình đạt được, dù không thật sự tuyệt đối. Niềm vui dựa vào chiến thắng cũng giống như một chất nghiện, nó liên tục cần những thức lớn hơn, to tát hơn để tiếp tục vui. Nếu không biết kiểm soát nó, nó biến chúng ta thành những người đòi hỏi vô lý. Nó cũng làm chúng ta quên lý do nên vui.

Cuối cùng, điều to lớn nhất chúng ta học được ở U23 Việt Nam lần này là với những nỗ lực đến kiệt cùng, với kỷ luật sắt đá, với niềm tin tuyệt đối, và cái tôi của từng cá nhân gạt qua một bên nhường cho tinh thần đồng đội mãnh liệt, họ đã làm được điều kỳ diệu đến không tưởng.

Bao nhiêu người thám được điều này? Tôi hy vọng là nhiều, rất nhiều. Và biến nó thành động lực cho chính mình để đặt cho mình một mục tiêu khó hơn, thách thức hơn, và có quyết tâm cao hơn để vượt qua.

Tôi mong mỗi có những cuộc tập hợp, những cuộc xuống đường trong lòng mỗi người người. Và mong rằng nó kéo dài mãi. Nó biến sự hân hoan và ngưỡng mộ thành năng lượng để chúng ta tự chiến thắng trong trận chiến của riêng mình.

Nếu được như thế, thì cái mà đội tuyển U23 đem lại không chỉ là "mua vui cũng được một vài trống canh" mà thực sự là một sự thay đổi đẹp đẽ trên dải đất chữ S này. Thế nên hãy buồn hãy khóc. Hãy ôm nhau thổn thức về một giấc mơ vượt trôi đi. Nhưng sau đó hãy gạt nước mắt và đứng thẳng dậy. Để đất nước này đẹp hơn, không thể chỉ dựa vào các chàng trai vàng. Các em ấy đã cho chúng ta một cảm hứng mạnh mẽ, một sự tự tin chưa từng có. Nhưng chúng ta phải cùng xắn tay áo lên và hành động. Riêng tôi, năm nay tôi sẽ quyết tâm rũ bỏ thể trạng yếu đuối mà 40 năm qua không thay đổi

được. Bắt đầu bằng việc chạy. Tôi sẽ chạy half marathon (cự ly chạy bộ 21 km) trong năm 2018. Và sẽ không gì làm lung lay được mục tiêu này. Còn bạn thì sao?

(Trần Vinh Dự -newzing.vn 27/01/2018)

*Tiến sĩ Trần Vinh Dự từng là Chủ tịch Trường Cao đẳng Nghề Việt - Mỹ (VATC), Chủ tịch Trung tâm Quốc tế của Đại học Broward College (Mỹ) tại Việt Nam. Hiện ông là đồng phụ trách về tư vấn M&A của Ernst & Young Vietnam.

Câu 1: Chỉ ra biện pháp tu từ ngữ pháp được sử dụng trong hai câu văn mở đầu văn bản.

Câu 2: Vì sao tiến sĩ Trần Vinh Dự lại khẳng định: “kết quả như vậy thậm chí còn tuyệt vời hơn về lâu dài”?

Câu 3: Theo anh/chị, thế nào là “những cuộc tập hợp, những cuộc xuống đường trong lòng mỗi người”?

Câu 4: Anh/chị có đồng tình với thông điệp mà tác giả đưa ra “Chúng ta phải cùng xắn tay áo lên và hành động” không? Vì sao?

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm):

Từ nội dung văn bản Đọc – hiểu và hình ảnh U23 Việt Nam được đón chào giữa rừng cờ, rừng hoa và biển người trong ngày trở về Tổ quốc, 28/1/2018, gọi cho anh/chị những bài học cuộc sống gì? Hãy trình bày suy nghĩ bằng một đoạn văn ngắn (khoảng 200 chữ).

Câu 2 (5,0 điểm): Kết lại bài thơ “Vội vàng”, nhà thơ Xuân Diệu viết:

Mau đi thôi! Mùa chưa ngả chiều hôm

Ta muốn ôm

Cả sự sống mới bắt đầu mơn mớn;

Ta muốn riết mây đưa và gió lượn,

Ta muốn say cánh bướm với tình yêu,

Ta muốn thu trong một cái hôn nhiều

Và non nước, và cây, và cỏ rạng,

Cho chênh choáng mùi thơm, cho đã đầy ánh sáng,

Cho no nê thanh sắc của thời tươi;

- Hỡi xuân hồng, ta muốn cắn vào ngươi!

(Vội vàng - Xuân Diệu – SGK Ngữ văn 11 tập Hai)

Trong phần kết của bài thơ “Sóng” nữ sĩ Xuân Quỳnh viết:

“Cuộc đời tuy dài thế

Năm tháng vẫn đi qua

Như biển kia dẫu rộng

*Mây vẫn bay về xa.
Làm sao được tan ra
Thành trăm con sóng nhỏ
Giữa biển lớn tình yêu.
Để ngàn năm còn vỗ.”*

(Sóng - Xuân Quỳnh – SGK Ngữ văn 12 tập Một)

Cảm nhận của anh/chị về khát vọng sống của hai nhà thơ qua các khổ thơ trên.

HƯỚNG DẪN LÀM BÀI

I. ĐỌC HIỂU

Câu 1:

***Phương pháp:** Vận dụng kiến thức đã học về các biện pháp tu từ.

***Cách giải:** Biện pháp tu từ điệp cấu trúc: *Sẽ là đối lòng mình nếu.*

Câu 2:

* **Phương pháp:** Phân tích, lý giải

* **Cách giải:** Tiên sĩ Trần Vinh Dự khẳng định kết quả như vậy thậm chí còn tuyệt vời về lâu dài:

- Kết quả này nhắc nhở chúng ta còn nhiều việc phải làm, cần cố gắng nhiều hơn nữa.
- Kết quả này cũng dạy chúng ta cách yêu những điều không hoàn hảo. Trân trọng và nhìn nhận sự cống hiến, không đặt điều kiện tình yêu của mình vào sự tuyệt đối - một thứ quá mong manh.
- Kết quả này dạy cho ta cách vui với những gì đạt được, dù không thật sự tuyệt đối.
- Điều to lớn nhất là lần này với những nỗ lực kiệt cùng, kỉ luật sắt đá, niềm tin tuyệt đối và cái tôi của từng cá nhân gạt qua một bên nhường cho tinh thần đồng đội mảnh liệt, họ đã làm nên điều kì diệu không tưởng.

Câu 3:

* **Phương pháp:** Phân tích, lí giải

* **Cách giải:**

Câu nói “*những cuộc tập hợp những cuộc xuống đường trong lòng mỗi người*” có nghĩa là: mọi người đồng lòng, nhất trí, cùng hướng đến một mục tiêu, mục đích.

Câu 4:

* **Phương pháp:** Phân tích, lí giải

* **Cách giải:** Đồng ý với thông điệp của tác giả.

Vì: Nếu muốn thay đổi thì điều tất yếu chúng ta cần phải hành động, hành động ở đây không chỉ là hoạt động của chân tay mà trước hết phải ở trong suy nghĩ sau đó biến nó thành những hành động thiết thực, cụ thể. Chỉ có hành động con người mới không bị ngưng trệ, xã hội mới có thể phát triển.

II. LÀM VĂN

Câu 1:

* **Phương pháp:** Sử dụng các thao tác lập luận để tạo lập một đoạn văn nghị luận (bàn luận, so sánh, tổng hợp...)

*** Cách giải:**

• Yêu cầu về hình thức:

- Viết đúng 01 đoạn văn khoảng 200 từ trình bày mạch lạc, rõ ràng, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu.
- Hiểu đúng yêu cầu của đề, có kỹ năng viết đoạn văn nghị luận. Thí sinh có thể làm bài theo nhiều cách khác nhau, có thể bày tỏ quan điểm, suy nghĩ riêng nhưng phải có lí lẽ và căn cứ xác đáng; có thái độ chân thành, nghiêm túc, phù hợp với chuẩn mực đạo đức và pháp luật.

• Yêu cầu về nội dung:

- Mỗi thí sinh tự rút ra những bài học cuộc sống cho riêng mình, ví dụ như:
- Bài học về yêu những thứ không hoàn hảo, toàn vẹn.
- Bài học về sự đoàn kết, tinh thần đồng đội.
- Bài học về hành động để đạt thành công.
- Bài học về nỗ lực, cố gắng.
- ...

Với mỗi bài học thí sinh cần đảm bảo được những nội dung sau:

- Giải thích được vấn đề nghị luận.
- Vai trò ý nghĩa của vấn đề nghị luận trong cuộc sống.
- Lấy dẫn chứng chứng minh vấn đề nghị luận.
- Mở rộng vấn đề và liên hệ bản thân

Câu 2:

*** Phương pháp:** Phân tích (Phân tích đề để xác định thể loại, yêu cầu, phạm vi dẫn chứng). Sử dụng các thao tác lập luận (phân tích, tổng hợp, bàn luận,...) để tạo lập một văn bản nghị luận văn học.

*** Cách giải:**

*** Yêu cầu hình thức:**

- Thí sinh biết kết hợp kiến thức và kỹ năng làm nghị luận văn học để tạo lập văn bản.
- Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc, diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết, không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

*** Yêu cầu nội dung:**

• Giới thiệu tác giả Xuân Diệu, tác phẩm *Vội vàng* và đoạn trích thơ:

- Xuân Diệu là cây bút xuất sắc của văn học hiện đại Việt Nam. Ông là nhà thơ của tình yêu, của mùa xuân và tuổi trẻ với một giọng thơ sôi nổi, đắm say, yêu đời thắm thiết.

- *Vội vàng* được sáng tác năm 1938, in trong tập ***Thơ thơ***, thi phẩm đầu tay và ngay lập tức vinh danh Xuân Diệu như một đại diện tiêu biểu nhất của phong trào Thơ mới.

Đoạn trích trên là lời giục giã con người tận hưởng vẻ đẹp của cuộc sống trần gian. Đó cũng là khát vọng sống mãnh liệt của nhà thơ.

• Giới thiệu tác giả Xuân Quỳnh, tác phẩm *Sóng* và đoạn trích thơ:

- Xuân Quỳnh là gương mặt tiêu biểu thuộc thế hệ những nhà thơ trưởng thành trong thời kì kháng chiến chống Mỹ. Thơ Xuân Quỳnh là tiếng lòng của một tâm hồn phụ nữ nhiều trắc ẩn, vừa hồn nhiên, tươi tắn, vừa chân thành, đằm thắm và luôn da diết trong khát vọng về hạnh phúc bình dị đời thường.
- *Sóng* được sáng tác 1967 trong chuyến đi thực tế ở vùng biển Diêm Điền (Thái Bình), là một bài thơ đặc sắc viết về tình yêu, tiêu biểu cho phong cách thơ Xuân Quỳnh. Bài thơ in trong tập ***Hoa dọc chiến hào***.

Đoạn trích trên thể hiện khát vọng được sống, được hóa thân vĩnh viễn vào tình yêu của muôn đời, muôn người.

• Cảm nhận về khát vọng sống trong khổ thơ trích tác phẩm *Vội vàng*:

- Thay đổi đại từ “tôi” -> “ta” => dường như có sự đồng thuận nào đó mà cảm xúc của “cái tôi” bỗng hòa nhập vào “cái ta” rộng mở.
- Dùng hàng loạt động từ mạnh theo cấp độ tăng tiến. -> muốn tận hưởng bằng tất cả các giác quan.
- Các bổ ngữ -> bày ra bàn tiệc thịnh soạn của cuộc đời, có đầy đủ thanh sắc, đẹp vô cùng, tràn trề vô cùng.
- Liên từ “và”, “cho”... được lặp lại -> nhấn mạnh sự ấm áp, thịnh soạn của bàn tiệc mùa xuân, bàn tiệc cuộc đời.
- Một loạt tính từ và cũng là từ láy: “chénh choáng”, “đã đầy”, “no nê” -> diễn tả sự thỏa mãn tận cùng.

Đoạn thơ khép lại bằng mong muốn:

+ Lời gọi: “hồi xuân hồng” -> mùa xuân không còn vô hình, trừu tượng mà trở thành con người hữu hình, thân thiết.

+ Biện pháp chuyển đổi cảm giác: “xuân” -> “xuân hồng -> muốn cắn” -> mong muốn được hưởng thụ một cách trọn vẹn nhất.

=> Nhà thơ khao khát một cách lạ lùng: muốn thâu vào mình sắc hương, nhụy mật của cuộc đời để tận hưởng cảm giác “chénh choáng mùi thơm”, “đã đầy ánh sáng”, “no nê thành sắc” không chỉ bằng “cái hôn” mà còn mạnh hơn gấp ngàn lần “muốn cắn vào người”. Muốn cắn vào xuân là một ước muốn phi lí của thực tại nhưng lại được chấp nhận trong thơ, nó cho thấy khát vọng mãnh liệt và nét độc đáo trong phong cách biểu hiện.

• Cảm nhận về khát vọng sống của nhà thơ trong đoạn trích tác phẩm *Sóng*:

Hai khổ cuối là khát vọng dâng hiến và bất tử hóa tình yêu: Khổ thơ thứ tám là những suy tư về không gian, thời gian để từ đó bộc lộ nỗi khắc khoải, tự nhận thức về mình, về tình yêu và hạnh phúc.

Có 2 cặp đối lập: câu 1 >< câu 2, câu 3 >< câu 4, khẳng định sự hữu hạn, nhỏ bé của đời người với dòng chảy vô thủy vô chung của thời gian và cái vô hạn của vũ trụ.

Suy nghĩ như thế nhưng thơ Xuân Quỳnh không dẫn người ta đến bế tắc, buồn chán mà thành khát vọng. Từ nhận thức, khám phá, Xuân Quỳnh đã mang đến giải pháp:

“Làm sao được tan ra

...

Để ngàn năm còn vỗ.”

Nhà thơ khao khát tình yêu của mình hoà trong tình yêu của mọi người. “Tan ra” không phải mất đi mà hoà giữa cái chung và cái riêng. Tình yêu như thế không bao giờ cô đơn.

Nghệ thuật:

+ Thể thơ năm chữ với âm điệu nhịp nhàng, dào dạt như những đợt sóng biển, sóng lòng bồi hồi da diết.

+ Hình ảnh thơ mộc mạc, giàu ẩn dụ, nhân hóa tài hoa.

Sự khác biệt và điểm tương đồng:

Trương đồng: Hai đoạn trích đều thể hiện khát mãnh liệt và dữ dội.

Khác biệt:

+ Đoạn trích bài thơ *Vội vàng*: Đoạn trích là khát vọng tình yêu với cuộc sống mãnh liệt. Giọng thơ sôi nổi, trẻ trung.

+ Đoạn trích bài thơ *Sóng*: Đoạn trích thể hiện khao khát được được bất tử hóa tình yêu. Giọng thơ dạt dào như những đợt sóng biển hiện tâm hồn phụ nữ vừa da diết lại vừa nồng cháy.

• Lí giải: Sự khác nhau trên là do phong cách của từng nhà thơ chi phối:

+ Xuân Diệu là tiếng nói rạo rực, băn khoăn của một tâm hồn yêu đời, yêu cuộc sống đến cuồng nhiệt.

+ Xuân Quỳnh là tiếng lòng của một tâm hồn phụ nữ khát khao hạnh phúc đời thường bình dị.

• Tổng kết